

RVO
t.a.v. N 2000
Postbus 40225
8004 DE Zwolle

Land- en Tuinbouworganisatie Nederland
Adres : Bezuidenhoutseweg105
2594 AC Den Haag
Telefoon : +31(0)70-3382700
E-mail : secretariaat@lto.nl

VBAW-0001

Datum: 4 april 2018
Onderwerp : Ontwerp besluiten Natura 2000 aan aanwezige waarden
Informatie : 10.2.e

De minister van LNV is voornemens om voor 100 Natura 2000 gebieden het aanwijzingsbesluit te wijzigen. Als reden wordt genoemd dat bepaalde habitattypen en soorten wel aanwezig zijn in het gebied maar niet zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit. Graag brengen wij door deze zienswijze onze reactie op uw voornemen onder uw aandacht.

Proces

De minister publiceerde het wijzigingsbesluit op 5 maart jl. in de staatscourant. Voor velen kwam dit besluit volslagen onverwacht, zo ook bij boeren en tuinders. Veel leden vragen wat de reden is voor dit wijzigingsbesluit en welke consequenties deze heeft. De reden staat weliswaar in de staatscourant vermeld, echter summier. Een toelichting op de gevolgen van het aanwijzingsbesluit blijft in het geheel achterwege. Hierdoor wordt eraan voorbij gegaan dat voor veel N2000 gebieden gebiedsprocessen lopen waarbij alle betrokken partijen gezamenlijk werken aan de N2000 opgaven. Dat is een uiterst kritisch proces waarin grote belangen van zowel de landbouw, natuur en andere sectoren moeten worden gewogen. Zo kunnen natuurherstelmaatregelen die nodig zijn voor verbetering van de natuurkwaliteit negatieve effecten hebben op de landbouw. Bestuurders en medewerkers van LTO organisaties die hierbij zijn betrokken spannen zich in voor een evenwichtig samenstel van maatregelen die recht doen aan de noodzaak van ontwikkelingsruimte als aan het bereiken van natuurdoelen. Het draagvlak voor deze maatregelen is niet zelden broos. Dat vereist ook een consistente opstelling van de overheid vanaf het aanwijzingsbesluit tot en met het vaststellen van het beheerplan. Tussentijdse wijziging van het aanwijzingsbesluit zal doorwerken in het beheerplan en zet daarmee op voorhand de afspraken, het daarvoor verkregen draagvlak en derhalve het gebiedsproces onder druk. Het plompverloren publiceren van zo'n wijzigingsbesluit zorgt dan ook voor veel onrust in de betrokken gebieden.

LTO Nederland dringt er in de eerste plaats op aan om wijziging van aanwijzingsbesluiten te beperken. Tenminste zou vooraf actief met de betrokken ondernemers in de betreffende gebieden moeten worden gecommuniceerd welke wijzigingen waarom worden voorgenoemen en wat daarvan de verwachte gevolgen zijn.

Goede onderbouwing ontbreekt en doorwerking naar landbouw onduidelijk

LTO Nederland hecht aan een deugdelijke ecologische onderbouwing van de wijzigingsbesluiten. Die is ons inziens evenwel niet terug te lezen. In Gelderland en Overijssel is LTO Noord van provinciezijde meegedeeld dat het wijzigingsbesluit in geen enkel gebied zal leiden tot aanvullende externe maatregelen. Gelet op de verantwoordelijkheid die het Rijk in laatste instantie heeft voor het N2000 beleid ziet LTO deze uitspraak graag van uw zijde bevestigd, alsook voor wat betreft de

wijzigingsbesluiten van N2000 gebieden elders in ons land. Enigszins zorgen hebben we bijvoorbeeld over de doorwerking van nieuwe habitattypen naar de (toekomstige) gebruiks- en ontwikkelmogelijkheden van landbouwgronden en nabijgelegen bedrijven. Als er bijvoorbeeld vochtige heide aan de rand van het N2000 gebied wordt gevonden dan stelt dat hoge eisen aan de waterhuishouding. De bescherming die dit type moet krijgen, kan leiden tot meer risico op vernatting in het aangrenzende landbouwgebied. Wij vinden dat dit voorkomen moet worden en vragen, zoals hiervoor aangegeven, de bevoegde gezagen om dit te bevestigen.

Wijzigingen roepen vragen op over zorgvuldigheid aanwijzing 2004

In 2004 zijn de Habitatrichtlijngebieden op de zogenaamde communautaire lijst geplaatst. Dat was op basis van de habitattypen die aanwezig waren en waarvoor het gebied zich kwalificeerde als N2000 gebied. In de toelichting op het wijzigingsbesluit staat dat de toegevoegde habitattypen en -soorten ten tijde van de aanwijzing ook al aanwezig waren en nu alsnog bescherming behoeven. Dit is ons inziens een opmerkelijke motivering. In 100 Natura 2000 gebieden zijn derhalve destijds aanwezige natuurwaarden over het hoofd heeft gezien en thans, 14 jaar later!, moeten deze door een 'veegbesluit' alsnog worden opgenomen? LTO Nederland waagt te betwijfelen of hiervoor er wel een communautaire verplichting bestaat. Graag ziet LTO Nederland dit nader toegelicht.

Gevolgen voor de ontwikkelruimte

LTO Nederland hecht aan een robuuste systematiek voor toekenning van ontwikkelruimte in het kader van de NB wet meldingen of vergunningen. De PAS die daarvoor het kader is dient een robuust en betrouwbaar stelsel te zijn. LTO vindt het belangrijk dat een wijziging van de aanwijzingsbesluiten niet doorwerkt naar benodigde ontwikkelruimte, in die zin dat bedrijven in dat geval voor dezelfde emissie-toename meer ontwikkelruimte nodig hebben. Toch dreigt dit te gebeuren. De redenering is dat als de nieuw aangewezen waarden (meer) stikstofgevoelig zijn en de norm voor de kritische depositiewaarden reeds wordt overschreden dat, gelet op de PAS systematiek, in principe doorwerkt naar de vaststelling van de belasting op het niveau van de hexagonen. Hexagonen waar tot dan toe bij een dezelfde toe te kennen ontwikkelruimte geen overschrijding lieten zien, zullen dan wel overbelast blijken. In dat geval geldt voor het gehele N2000 gebied dat er geen ontwikkelruimte meer kan worden toegekend. Een bijzondere situatie betreft het gebied Oude Gaasterbrekken. De beschermde natuurwaarden in dit N2000 gebied zijn thans niet stikstofgevoelig maar op basis van het voorgenomen gewijzigd aanwijzingsbesluit wél. Het gebied moet dan in het kader van de PAS worden getoetst. In aanmerking nemend dat in het overig deel van Zuidwest Friesland geen Natura 2000 gebieden liggen is de impact van deze aanwijzing voor veehouderijbedrijven in het gebied desondanks zeer groot. Hoeveel PAS ontwikkelruimte is er en is dat voldoende tegen de achtergrond van de destijds gekozen uitgangspunten voor groei en ontwikkeling?

Door natuurherstel minder ontwikkelruimte?

De PAS rust op twee belangrijke pijlers: toekennen van ontwikkelruimte voor economische groei en herstelmaatregelen voor verbetering van de natuurkwaliteit. De PAS herstelmaatregelen leiden tot verbetering van de natuurkwaliteit. Denkbaar is dat juist door dit herstel het betreffende N2000 gebied zich kwalificeert voor aanwijzing van meer natuur met meer kwetsbare natuurwaarden. Dat wordt vervolgens in de huidige systematiek vastgelegd in een wijziging van het aanwijzingsbesluit.

Gelet op PAS systematiek voor het berekenen van de benodigde ontwikkelruimte zal – zoals in voorgaande reeds werd betoogd - op basis van nieuwe vaststellingen over de aanwezige beschermingswaardige natuurwaarden veelal voor dezelfde toename van de emissie er meer PAS ontwikkelruimte nodig zijn. Daardoor zijn er per saldo minder ontwikkelmogelijkheden en moeten extra investeringen in emissiebeperking worden gedaan. Met andere woorden in de huidige praktijk van wijziging van aanwijzingsbesluiten in combinatie met de systematiek van de PAS is de consequentie van een succesvol natuurherstel dat er minder ruimte rest voor economische ontwikkeling. LTO vindt dit zeer ongewenst en wil graag in nader overleg met provincies en uw ministerie deze 'weeffout' nader bespreken.

Met vriendelijke groet,
LTO Nederland.

10.2.e ,
Portefeuillehouder gezonde leefomgeving.